

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 921/2520

บริษัท สังกะสีไทย จำกัด โดยนายบุญถม เย็นมะโนชโจทก์ และนายเชษฐโอะ อาซูมา กรรมการโจทก์
กรมสรรพากรจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 419, ป.รัชฎากร มาตรา 77, ป.รัชฎากร มาตรา 30, ป.รัชฎากร มาตรา 18, ป.พ.พ. มาตรา 164, ป.พ.พ. มาตรา 1382, ป.รัชฎากร มาตรา 78, ป.รัชฎากร มาตรา 84, ป.รัชฎากร มาตรา 85 ทวิ, ป.รัชฎากร มาตรา 86, ป.รัชฎากร มาตรา 77 ทวิ, ป.วิ.พ. มาตรา 55

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์สั่งวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรการที่จำเลยเก็บภาษีจากโจทก์ตามที่โจทก์ชำระก็โดยอาศัยประมวลรัษฎากรเป็นหลักจึงเป็นการได้มาโดยมีมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ชั้นรับทรัพย์สินนั้นกรณีมิใช่ลามิครได้อันจะขาดอายุความหนึ่งปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 419 โจทก์เป็นผู้ประกอบการค้ายื่นคำขอชำระค่าภาษีเอง มิใช่โดยการประเมินของเจ้าพนักงานตามมาตรา 87 หรือ 18 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ที่มาตรา 77 ทวิ บัญญัติว่า ภาษีการค้าเป็นภาษีอากรประเมินก็เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 14 หาใช้หมายความว่าภาษีการค้าทุกรายแม้ผู้ประกอบการชำระภาษีเอง จักต้องถือว่าได้มีการประเมินของเจ้าพนักงานประเมินไม่จึงนำบทบัญญัติเรื่องอุทธรณ์ตามมาตรา 30 มาใช้บังคับไม่ได้ โจทก์เพียงแต่ฎีกาขอให้ศาลชั้นต้นสืบพยาน มิได้ขอให้ชนะคดี จึงควรเสียค่าขึ้นศาล 50 บาท ตามตาราง 1 ข้อ 2 ก ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่แก้ไขใหม่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่าโจทก์เป็นผู้ประกอบการค้าโดยตั้งโรงงานทำการผลิตเหล็กแผ่นชุบสังกะสีออกจำหน่าย โจทก์สั่งซื้อเหล็กแผ่น สังกะสีแท่ง แอมโมเนียมคลอไรด์กรดเกลือสำหรับชุบหรือเคลือบสังกะสี และผลิตภัณฑ์เคมีใช้ผสมอันเป็นวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อใช้ในการผลิตเป็นเหล็กแผ่นชุบสังกะสีเพื่อขาย โจทก์ได้นำส่งเงินให้แก่จำเลยเป็นค่าภาษีการค้า ภาษีรายได้จังหวัดภาษีบำรุงเทศบาล เป็นเงินทั้งสิ้น 11,099,277.07 บาท ต่อมาโจทก์ทราบที่ไม่มีกฎหมายให้อำนาจจำเลยเรียกเก็บภาษีวัตถุดิบดังกล่าวจากโจทก์ เพราะโจทก์มิใช่ผู้ประกอบการค้า ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 77 และมาตรา 78 วรรคสอง และทั้งไม่จำเป็นต้องเสียภาษีตามมาตรา 79 ทวิ(1) โจทก์ขอคืนแล้ว จำเลยบ่ายเบี่ยง ขอให้บังคับให้จำเลยคืนเงินจำนวนดังกล่าวจำเลยให้การว่า จำเลยได้รับเงินค่าภาษีตามที่โจทก์ฟ้องจริง แต่โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เพราะโจทก์มิได้อุทธรณ์การประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 30, 18 คดีโจทก์ขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 164 และมาตรา 419 จำเลยได้กรรมสิทธิ์ในจำนวนเงินดังกล่าวโดยการครอบครองปรปักษ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 แล้ว โจทก์เป็นผู้ประกอบการค้ามีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้าตามประมวลรัษฎากร มาตรา 78, 84, 85 ทวิ, 86 และ 18 กรณีไม่ต้องด้วยมาตรา 79 ทวิ(1) และสินค้าที่โจทก์นำเข้ามาตามฟ้องมิใช่วัตถุดิบหรือเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าของโจทก์ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นสั่งคดีสืบพยานแล้ววินิจฉัยว่า ภาษีการค้าเป็นภาษีอากรประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 77 ทวิ โจทก์ได้ชำระภาษีตามฟ้องให้แก่จำเลยไปแล้ว ถือได้ว่าเจ้าพนักงานประเมินได้ประเมินให้โจทก์

เสียภาษีและแจ้งให้โจทก์ทราบแล้ว โจทก์มิได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตาม มาตรา 30 จึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาล พิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า กรณีของโจทก์เป็นเรื่องที่โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการค่าและชำระภาษีเอง ไม่มีการแจ้งการประเมินไปยังโจทก์ กรณีไม่ตกอยู่ในบังคับมาตรา 30 แห่งประมวลรัษฎากร โจทก์ย่อมมีอำนาจนำคดีมาฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 ได้ แต่โจทก์ฟ้องเรียกคืนเงินภาษีที่ชำระไว้ แล้วในฐานะลามิควรรได้ซึ่งมีอายุความ 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 419 โจทก์ฟ้องคดีเกิน 1 ปี นับแต่วันรู้ว่ามีสิทธิเรียกคืนจึงขาดอายุความพิพากษายืนในผลที่ศาลชั้นต้น ยกฟ้องโจทก์โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์ส่งวัตถุติดตามฟ้องจากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร การที่จำเลยเก็บภาษีจากโจทก์ตามที่โจทก์ชำระก็โดยอาศัยประมวลรัษฎากร เป็นหลัก จึงเป็นการได้มาโดยมีมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ขณะรับทรัพย์สินนั้น กรณีมิใช่ลามิควรรได้อัน จะขาดอายุความ 1 ปี ตามคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ ส่วนประเด็นที่ว่าโจทก์มิได้อุทธรณ์ต่อ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ก่อนนำคดีมาสู่ศาลจึงไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์ซึ่งเป็น ผู้ประกอบการค้ายื่นคำขอชำระค่าภาษีเอง มิใช่โดยการประเมินของเจ้าพนักงานตามมาตรา 87 หรือมาตรา 18 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ที่มาตรา 77 ทวิบัญญัติว่า ภาษีการค้าเป็นภาษีอากร ประเมินก็เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 14 หาใช้หมายความว่า ภาษีการค้าทุกรายแม้ผู้ประกอบการค้า ชำระภาษีเอง จักต้องถือว่าได้มีการประเมินของเจ้าพนักงานประเมินไม่ จึงนำบทบัญญัติเรื่อง อุทธรณ์ตามมาตรา 30 มาใช้บังคับไม่ได้พิพากษายกคำพิพากษาศาลล่างทั้งสองให้ศาลชั้นต้น สืบพยานแล้วพิพากษาในประเด็นข้อพิพาทอื่นต่อไป และวินิจฉัยเกี่ยวกับค่าขึ้นศาลว่าในชั้นนี้ โจทก์เพียงแต่ฎีกาขอให้ศาลชั้นต้นสืบพยาน มิได้ขอให้ชนะคดี จึงควรเสียค่าขึ้นศาล 50 บาท ตามตาราง 1 ข้อ 2 ก. ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่แก้ไขใหม่ ให้คืนค่าขึ้นศาล ส่วนที่เกินแก่โจทก์

องค์คณะ

ธนอม ครูไพศาล · แฉม ดุลยสุข · สุจริต เสถียรกาล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/921/2520>